

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.9.2017
COM(2017) 489 final

2017/0226 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o
nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/413/PNZ**

{SWD(2017) 298 final}

{SWD(2017) 299 final}

KAZALO

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM	3
1. OZADJE PREDLOGA	3
1.1 Razlogi za predlog in njegovi cilji.....	3
1.2 Izvajanje ustreznih mednarodnih standardov in obveznosti ter učinkovito obravnavanje goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi..	4
1.3 Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike	5
1.4 Skladnost z drugimi politikami Unije.....	7
2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST	8
2.1 Pravna podlaga.....	8
2.2 Načelo neobveznega sodelovanja	8
2.3 Subsidiarnost.....	8
2.4 Sorazmernost	9
2.5 Izbira instrumenta	9
3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA	10
3.1 Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje	10
3.2 Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi	10
3.3 Ocena učinka	13
3.4 Ustreznost in poenostavitev ureditve	14
3.5 Temeljne pravice	15
4. PRORAČUNSKE POSLEDICE	16
5. DRUGI ELEMENTI	16
5.1 Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja	16
5.2 Obrazložitveni dokumenti	16
6. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA.....	16
6.1 Povzetek predlaganih ukrepov.....	16
6.2 Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga	18
DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/413/PNZ	29
NASLOV I: Predmet urejanja in opredelitev pojmov.....	29
NASLOV II: Kazniva dejanja	30
NASLOV III: Sodna pristojnost in preiskovanje	32
NASLOV IV: Izmenjava informacij in prijavljanje kaznivih dejanj	33
NASLOV V: Pomoč žrtvam in preprečevanje	34
NASLOV VI: Končne določbe	34

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Razlogi za predlog in njegovi cilji

Trenutno je v zakonodaji EU za skupna minimalna pravila glede opredelitve goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili kot kaznivih dejanj merodajen Okvirni sklep Sveta 2001/413/PNZ o boju proti goljufiji in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi¹.

V evropski agendi za varnost² se priznava, da okvirni sklep ne odraža več današnjih resničnih razmer in ne obravnava v zadostni meri novih izzivov in tehnološkega razvoja, kot so virtualne valute in mobilna plačila.

Leta 2013 so goljufije z uporabo kartic, izdanih v enotnem območju plačil v eurih (SEPA), dosegle 1,44 milijarde EUR, kar glede na prejšnje leto pomeni povečanje za 8 %. Čeprav so podatki o goljufijah na voljo le za plačila s karticami, so kartice po številu transakcij najpomembnejši negotovinski plačilni instrument v EU³.

Goljufije v zvezi z negotovinskimi plačili je pomembno učinkovito obravnavati, saj pomenijo grožnjo varnosti. Goljufije v zvezi z negotovinskimi plačili organiziranemu kriminalu zagotavljajo vir dohodka in zato omogočajo druge kriminalne dejavnosti, kot so terorizem, nedovoljen promet s prepovedanimi drogami in trgovina z ljudmi. Po navedbah Europol se dohodek od goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili uporablja zlasti za financiranje:

- potovanj:
 - letov: pri izvajanju dneva ukrepanja na področju letalstva na svetovni ravni (*Global Airline Action Day*)⁴ od leta 2014 do leta 2016 se je pokazala jasna povezava med goljufijami v zvezi z negotovinskimi plačili, goljufijami v zvezi z letalskimi vozovnicami in drugimi hudimi ter organiziranimi kaznivimi dejanji, vključno s terorizmom. Za nekatere, ki so potovali z vozovnicami, pridobljenimi na goljufiv način, je bilo znano, da so bili vpleteni v druga kazniva dejanja, ali pa je za to obstajal sum;
 - drugih goljufij, povezanih s potovanji (tj. prodaja vozovnic in potovanja z vozovnicami, ki so bile pridobljene na goljufiv način). Vozovnice so bile kupljene na nezakonit način predvsem z zlorabljenimi kreditnimi karticami. Drugi načini so vključevali uporabo zlorabljenih računov za točke zvestobe, lažne potovalne agencije in goljufije z dobroimetjem. Poleg storilcev so z vozovnicami, pridobljenimi na goljufiv način, potovale tudi žrtve trgovine z ljudmi in osebe, ki so delovale kot „denarne mule“⁵.
- nastanitve: po podatkih organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organov kazenskega pregona se z goljufijami v zvezi z negotovinskimi plačili prav tako olajšujejo druga kazniva dejanja, za katera je

¹ [UL L 149, 2.6.2001, str. 1.](#)

² Sporočilo Komisije *Strategija za enotni digitalni trg za Evropo*, [COM\(2015\) 192 final](#).

³ Evropska centralna banka, [Četrto poročilo o zlorabah kartic](#), julija 2015 (na voljo so najnovejši podatki).

⁴ Več podrobnosti je na voljo [tukaj](#).

⁵ Izraz „[delovati kot denarna mula](#)“ označuje osebo, ki premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem, prenaša med različnimi državami. Denarne mule premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem, prejmejo na svoj račun; nato so pozvane, naj jo dvignejo in denar nakažejo na drug račun, pogosto v drugi državi, pri tem pa nekaj denarja obdržijo zase.

potrebna začasna nastanitev, kot so trgovina z ljudmi, nezakonito priseljevanje in nedovoljen promet s prepovedanimi drogami.

Europol je prav tako poročal, da trg kriminalne dejavnosti goljufij s plačilnimi karticami v EU obvladujejo dobro strukturirane in na svetovni ravni dejavne organizirane kriminalne združbe⁶.

Poleg tega goljufije v zvezi z negotovinskimi plačili razvoj enotnega digitalnega trga ovirajo na dva načina:

- kot kaže zgoraj navedena ocenjena raven goljufij s karticami v višini 1,44 milijarde EUR, povzroča velike neposredne gospodarske izgube. Zaradi goljufij s karticami na primer letalske družbe letno na svetovni ravni izgubijo približno 1 milijardo USD⁷;
- zmanjšuje zaupanje potrošnikov, kar lahko povzroči zmanjšano gospodarsko dejavnost in omejeno sodelovanje na enotnem digitalnem trgu. Po najnovejši raziskavi Eurobarometra o kibernetiski varnosti⁸ velika večina uporabnikov interneta (85 %) meni, da tveganje, da bi postali žrtve kibernetiske kriminalitete, narašča. Poleg tega 42 % uporabnikov skrbi varnost spletnih plačil. Zaradi pomislekov glede varnosti 12 % uporabnikov okleva pri uporabi digitalnih transakcij, kot je spletno bančništvo.

Pri oceni obstoječega zakonodajnega okvira EU⁹ so bile kot vzroki za trenutne razmere glede goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili ugotovljene tri težave:

1. nekaterih kaznivih dejanj na podlagi obstoječega pravnega okvira ni mogoče **učinkovito preiskovati in preganjati**;
2. nekaterih kaznivih dejanj ni mogoče učinkovito preiskovati in preganjati zaradi operativnih ovir;
3. storilci kaznivih dejanj izkoriščajo vrzeli v **preprečevanju** goljufij.

Da bi obravnavali ugotovljene težave, ima ta predlog tri posebne cilje:

1. zagotoviti, da je vzpostavljen jasen, trden in **tehnološko nevtralen** politični/pravni okvir;
 2. odpraviti **operativne ovire**, ki ovirajo preiskovanje in pregon;
 3. izboljšati **preprečevanje**.
- 1.2. Izvajanje ustreznih mednarodnih standardov in obveznosti ter učinkovito obravnavanje goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi**

Konvencija Sveta Evrope o kibernetiski kriminaliteti (Konvencija iz Budimpešte)¹⁰ v naslovu 2, ki zajema kazniva dejanja, povezana z računalniki, od pogodbenic konvencije zahteva, da v

⁶ Europol, [Poročilo o stanju: Zlorabe plačilnih kartic v Evropski uniji](#), 2012.

⁷ [IATA](#), 2015.

⁸ Evropska komisija, [Posebna raziskava Eurobarometra št. 423 – Kibernetiska varnost](#), februarja 2015.

⁹ Delovni dokument služb Komisije – ocena učinka predloga direktive o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, SWD(2017) 298.

¹⁰ [Konvencija Sveta Evrope o kibernetiski kriminaliteti](#) (ETS št. 185).

svojih zadevnih nacionalnih zakonih računalniško ponarejanje (7. člen) in računalniške goljufije (8. člen) opredelijo kot kazniva dejanja. Zdajšnji okvirni sklep je skladen s temi določbami. Revidiranje zdajšnjih pravil bo izboljšalo sodelovanje med policijskimi in pravosodnimi organi ter med organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in organi kazenskega pregona ter zasebnimi subjekti, s čimer bo ob ohranjanju skladnosti z zadevnimi določbami Konvencije prispevalo k uresničevanju njenih splošnih ciljev.

1.3. Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Cilji tega predloga so v skladu z naslednjimi predpisi politike in zakonodajnimi predpisi na področju kazenskega prava:

1. vseevropskimi **mehanizmi za sodelovanje v kazenskih zadevah**, ki olajšujejo usklajevanje preiskovanja in pregona (kazensko procesno pravo):
 - Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami¹¹;
 - Konvencija o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije¹²;
 - Direktiva 2014/41/EU o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah¹³;
 - Okvirni sklep Sveta 2005/214/PNZ o uporabi načela vzajemnega priznavanja denarnih kazni¹⁴;
 - Okvirni sklep Sveta 2009/948/PNZ o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju sodne pristojnosti v kazenskih postopkih¹⁵;
 - Okvirni sklep Sveta 2009/315/PNZ o organizaciji in vsebini izmenjave informacij iz kazenske evidence med državami članicami¹⁶;
 - Direktiva 2012/29/EU o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj¹⁷;
 - Uredba (EU) 2016/794 o Europolu¹⁸;
 - Sklep Sveta 2002/187/PNZ o ustanovitvi Eurojusta¹⁹;

¹¹ [Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ](#) z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami.

¹² [Akt Sveta z dne 29. maja 2000](#) o ustanovitvi Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije, v skladu s členom 34 Pogodbe o Evropski uniji.

¹³ [Direktiva 2014/41/EU](#) z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah.

¹⁴ [Okvirni sklep Sveta 2005/214/PNZ](#) z dne 24. februarja 2005 o uporabi načela vzajemnega priznavanja denarnih kazni.

¹⁵ [Okvirni sklep Sveta 2009/948/PNZ](#) z dne 30. novembra 2009 o preprečevanju in reševanju sporov o izvajanju pristojnosti v kazenskih postopkih.

¹⁶ [Okvirni sklep Sveta 2009/315/PNZ](#) z dne 26. februarja 2009 o organizaciji in vsebini izmenjave informacij iz kazenske evidence med državami članicami.

¹⁷ [Direktiva 2012/29/EU](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ.

¹⁸ [Uredba \(EU\) 2016/794](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ.

- Sklepi Sveta o izboljšanju kazenskega pravosodja v kibernetnem prostoru²⁰.

V izogib razdrobljenosti, ki bi lahko otežila prenos in izvajanje direktive s strani držav članic, ta predlog načeloma ne uvaja posebnih določb za goljufijo v zvezi z negotovinskimi plačili, ki bi odstopale od teh splošnejših instrumentov. Edina izjema je Direktiva 2012/29/EU o pravicah, podpori in zaščiti žrtev, ki jo ta predlog dopolnjuje.

2. Pravni akti, s katerimi se **kot kaznivo opredeli ravnanje**, povezano z goljufijo in ponarejanjem v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi (kazensko materialno pravo):
 - Direktiva 2013/40/EU o napadih na informacijske sisteme²¹:
 - ta predlog z obravnavanjem drugačnega vidika kibernetne kriminalitete dopolnjuje Direktivo 2013/40/EU²². Oba instrumenta ustrezata različnim sklopom določb Konvencije o kibernetni kriminaliteti Sveta Evrope²³, ki predstavlja mednarodni pravni referenčni okvir za EU²⁴;
 - ta predlog je prav tako skladen z Direktivo 2013/40/EU, saj temelji na podobnem pristopu v zvezi s posebnimi vprašanji, kot je sodna pristojnost ali določitev najnižjih ravni najvišjih zagroženih kazni.
 - Direktiva 2014/62/EU o kazenskopravni zaščiti eura in drugih valut pred ponarejanjem²⁵:
 - ta predlog dopolnjuje Direktivo 2014/62/EU, saj zajema ponarejanje negotovinskih plačilnih instrumentov, medtem ko Direktiva 2014/62/EU zajema ponarejanje gotovine;
 - prav tako je skladen z Direktivo 2014/62/EU, saj za nekatere določbe, kot so določbe o preiskovalnih orodjih, uporablja enak pristop.
 - Direktiva 2017/541/EU o boju proti terorizmu:
 - ta predlog dopolnjuje Direktivo (EU) 2017/541, saj je njegov cilj zmanjšati skupni znesek sredstev, pridobljenih z goljufijo v zvezi z negotovinskimi plačili, ki jih večinoma uporabljajo organizirane kriminalne združbe za huda kazniva dejanja, vključno s terorizmom.

¹⁹ [Sklep Sveta 2002/187/PNZ](#) z dne 28. februarja 2002 o ustanovitvi Eurojusta za okrepitev boja proti težjim oblikam kriminala.

²⁰ [Sklepi Sveta](#) z dne 6. junija 2016 o izboljšanju kazenskega pravosodja v kibernetnem prostoru.

²¹ [Direktiva 2013/40/EU](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. avgusta 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2005/222/PNZ.

²² Strategija Evropske unije za kibernetno varnost navaja, da se kibernetna kriminaliteta običajno nanaša na široko področje različnih kriminalnih dejavnosti, v katere so računalniki in informacijski sistemi vključeni bodisi kot glavno orodje bodisi kot glavna tarča. Kibernetna kriminaliteta zajema klasična kazniva dejanja (npr. goljufijo, ponarejanje in krajo identitete), kazniva dejanja v zvezi z vsebino (npr. razširjanje otroške pornografije na spletu ali spodbujanje k rasnemu sovraštvu) in kazniva dejanja, edinstvena za računalnike in informacijske sisteme (npr. napadi na informacijske sisteme, zavrnitev storitve in zlonamerna programska oprema).

²³ [Konvencija Sveta Evrope o kibernetni kriminaliteti \(ETS št. 185\)](#). Direktiva 2013/40/EU ustreza členom 2 do 6 Konvencije, medtem ko bi nova pobuda ustrezala členoma 7 in 8 Konvencije.

²⁴ Skupno sporočilo Komisije in visoke predstavnice Evropske unije za zunanje zadeve in varnostno politiko – [Strategija Evropske unije za kibernetno varnost: odprt, varen in zanesljiv kibernetni prostor](#).

²⁵ [Direktiva 2014/62/EU](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o kazenskopravni zaščiti eura in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ.

- Predlog direktive o boju proti pranju denarja s kazenskopравnimi sredstvi:
 - ta predlog in predlog direktive o boju proti pranju denarja s kazenskopравnimi sredstvi se dopolnjujeta, saj slednji zagotavlja potrebni pravni okvir za preprečevanje pranja denarja iz premoženjske koristi, ustvarjene z goljufijo v zvezi z negotovinskimi plačili („denarne mule“) kot predhodnim kaznivim dejanjem.

1.4. Skladnost z drugimi politikami Unije

Ta predlog je skladen z evropsko agendo za varnost in strategijo EU za kibernetiko varnost, saj je njun glavni cilj izboljšati varnost.

Poleg tega je ta predlog skladen s strategijo za enotni digitalni trg, s katero se želi okrepiti zaupanje uporabnikov v digitalni trg, kar je prav tako eden od glavnih ciljev predloga. V okviru strategije za enotni digitalni trg obstaja več pravnih instrumentov za olajšanje varnih plačil po vsej EU, s katerimi je ta predlog prav tako skladen.

- Revidirana direktiva o plačilnih storitvah (DPS2)²⁶ vsebuje številne ukrepe, ki bodo izboljšali varnostne zahteve za elektronska plačila in zagotovili pravni ter nadzorni okvir za nastajajoče udeležence na trgu plačil.
- Direktiva (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma²⁷ (četrti direktiva o preprečevanju pranja denarja) zajema položaj, v katerem storilci kaznivih dejanj zlorablajo negotovinske plačilne instrumente z namenom prikrivanja svojih dejavnosti. Ta predlog jo dopolnjuje z obravnavanjem položaja, v katerem so si storilci negotovinske plačilne instrumente na primer nezakonito prisvojili ali jih ponaredili ali prenašali.
- Predlog direktive o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma²⁸, iz katere ta predlog vključuje enako opredelitev virtualnih valut. Če se ta opredelitev spremeni med postopkom sprejemanja prvega predloga, bi bilo treba ustrezno uskladiti opredelitev v tem predlogu.
- Drugi relevantni pravni akti vključujejo Uredbo (EU) 2015/847 o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev²⁹; Uredbo (EU) št. 910/2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu³⁰; Uredbo (EU) št. 260/2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne

²⁶ [Direktiva \(EU\) 2015/2366](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES

²⁷ [Direktiva \(EU\) 2015/849](#) z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES.

²⁸ [Predlog direktive](#) Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma ter Direktive 2009/101/ES.

²⁹ [Uredba \(EU\) 2015/847](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1781/2006.

³⁰ [Uredba \(EU\) št. 910/2014](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES.

bremenitve v eurih³¹ ter Direktivo (EU) 2016/1148 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (direktiva o kibernetiski varnosti)³².

Na splošno je s temi pravnimi akti uvajanje strožjih preventivnih ukrepov lažje. Ta predlog jih z dodajanjem ukrepov, da se določijo sankcije za kriminalne dejavnosti, dopolnjuje in omogoča kazenski pregon, kadar je bilo preprečevanje neuspešno.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

2.1. Pravna podlaga

Pravna podlaga za ukrepanje EU je člen 83(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki izrecno navaja **ponarejanje plačilnih sredstev, računalniški kriminal in organizirani kriminal** kot področja posebno hudih oblik kaznivih dejanj s čezmejnimi posledicami:

„Evropski parlament in Svet lahko z direktivami, sprejetimi po rednem zakonodajnem postopku, določita minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju posebno hudih oblik kriminala s čezmejnimi posledicami zaradi narave ali učinkov teh dejanj ali zaradi posebne potrebe po skupnem boju proti njim.

Ta področja kriminala so: terorizem, trgovina z ljudmi in spolna zloraba žensk in otrok, nedovoljen promet s prepovedanimi drogami in orožjem, pranje denarja, korupcija, ponarejanje plačilnih sredstev, računalniški kriminal in organizirani kriminal ...“

2.2. Načelo neobveznega sodelovanja

Okvirni sklep Sveta 2001/413/PNZ o boju proti goljufiji in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi se uporablja za vse države članice.

V skladu s Protokolom št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbama, se lahko Združeno kraljestvo in Irska odločita sodelovati pri sprejetju tega predloga. To možnost imata tudi po sprejetju predloga.

Ker je Združeno kraljestvo 29. marca 2017 uradno sporočilo svojo namero, da zapusti Unijo, se bosta v skladu s členom 50 Pogodbe o Evropski uniji Pogodbi za Združeno kraljestvo prenehali uporabljati z dnem začetka veljavnosti sporazuma o izstopu, sicer pa dve leti po uradnem obvestilu, razen če Evropski svet po dogovoru z Združenim kraljestvom ne sklene, da se to obdobje podaljša. Zato se zgornji opis sodelovanja Združenega kraljestva pri tem predlogu brez poseganja v določbe sporazuma o izstopu uporablja le, dokler ne preneha članstvo Združenega kraljestva v Evropski uniji.

Na podlagi Protokola št. 22 o stališču Danske Danska ne sodeluje pri sprejetju ukrepov Sveta v skladu z naslovom V PDEU (z izjemo vizumske politike). Zato glede na trenutno veljavno ureditev Danska ne sodeluje pri sprejetju tega predloga in ta zanjo ne bo zavezujoč.

2.3. Subsidiarnost

Goljufije v zvezi z negotovinskimi plačili imajo zelo pomembne čezmejne posledice znotraj in zunaj EU. Značilen primer lahko vključuje posnemanje (kopiranje) podatkov s kartice v eni od držav EU, izdelavo ponarejene kartice, ki uporablja te podatke, in uporabo ponarejene

³¹ [Uredba \(EU\) št. 260/2012](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v eurih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009.

³² [Direktiva \(EU\) 2016/1148](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji.

kartice za dvig denarja zunaj EU v izogib visokim varnostnim standardom. Ta kazniva dejanja vse pogosteje v celoti prehajajo na splet.

Zato cilja učinkovitega spopadanja s takimi kaznivimi dejanji ne morejo zadovoljivo doseči države članice, ki bi ukrepale posamično ali neusklajeno:

- pri teh kaznivih dejanjih nastanejo položaji, v katerih žrtev, storilec in dokazi sodijo v povsem različne nacionalne pravne okvire tako v EU kot zunaj nje. Posledično je za posamezno državo učinkovit boj proti tem kriminalnim dejavnostim brez skupnih minimalnih pravil lahko zelo zamuden in zahteven;
- potreba po ukrepanju EU je bila priznana že z nastankom obstoječe zakonodaje EU o boju proti goljufiji in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi (okvirni sklep);
- potreba po posredovanju EU je izražena tudi v zdajšnjih pobudah za usklajevanje ukrepov držav članic na tem področju na ravni EU, kot je namenska skupina Europol, ki se ukvarja z goljufijami v zvezi s plačili³³, in prednostna naloga cikla politike EMPACT za operativno sodelovanje v boju proti goljufijam v zvezi z negotovinskimi plačili³⁴. Dodana vrednost teh pobud pri pomoči državam članicam v boju s temi kaznivimi dejanji je bila večkrat priznana v posvetovanju z zainteresiranimi stranmi pri pripravi tega predloga, zlasti na srečanjih strokovnjakov.

Še ena dodana vrednost ukrepanja EU je v olajšanju sodelovanja s tretjimi državami, saj mednarodna razsežnost goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili pogosto sega prek meja EU. Obstoj minimalnih skupnih pravil v EU lahko prav tako da zgled tretjim državam za učinkovite zakonodajne rešitve, s čimer bi bilo čezmejno sodelovanje lažje na svetovni ravni.

2.4. Sorazmernost

V skladu z načelom sorazmernosti, kot je določeno v členu 5(4) Pogodbe o Evropski uniji, se predlagana nova direktiva omejuje na tisto, kar je nujno in sorazmerno za izvajanje mednarodnih standardov in prilagoditev obstoječe zakonodaje o kaznivih dejanjih na tem področju novim grožnjam. Ukrepi, povezani z uporabo preiskovalnih orodij in izmenjavo informacij, so vključeni le toliko, kolikor je potrebno za učinkovito delovanje predlaganega kazensko-pravnega okvira.

Predlog opredeljuje obseg kaznivih dejanj, da se zajamejo vsa zadevna ravnanja, obenem pa se omejuje na tisto, kar je potrebno in sorazmerno.

2.5. Izbira instrumenta

V skladu s členom 83(1) PDEU je minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju hudih oblik kriminala s čezmejnimi posledicami, vključno s ponarejanjem plačilnih sredstev in računalniškim kriminalom, mogoče določiti le z direktivo Evropskega parlamenta in Sveta, sprejeto po rednem zakonodajnem postopku.

³³ Glej [spletišče Europol](#).

³⁴ Več informacij je na voljo [tukaj](#).

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

3.1. Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje

Komisija je opravila oceno³⁵ trenutnega zakonodajnega okvira EU skupaj z oceno učinka, priloženo temu predlogu (za več informacij glej delovni dokument služb Komisije).

Ocena je pokazala tri vzroke težav, od katerih ima vsak več podvzrokov:

Vzroki	Podvzroki
1. Nekaterih kaznivih dejanj na podlagi trenutnega pravnega okvira ni mogoče učinkovito preiskovati in preganjati .	a. Nekaterih kaznivih dejanj ni mogoče preganjati učinkovito, ker so dejanja, storjena z nekaterimi plačilnimi instrumenti (zlasti nematerialnimi), v državah članicah različno opredeljena kot kazniva dejanja ali sploh niso kazniva. b. Pripravljalnih dejanj za goljufije v zvezi z negotovinskimi plačili ni mogoče preganjati učinkovito, ker so v državah članicah različno opredeljena kot kazniva dejanja ali sploh niso kazniva. c. Čezmejne preiskave lahko ovira, da so za enaka kazniva dejanja v različnih državah članicah določene različne ravni kazni . d. Pomanjkljivosti pri dodeljevanju sodne pristojnosti lahko ovirajo učinkovito čezmejno preiskovanje in pregon.
2. Nekaterih kaznivih dejanj ni mogoče učinkovito preiskovati in preganjati zaradi operativnih ovir .	a. Zagotavljanje informacij v čezmejnem sodelovanju lahko vzame preveč časa, kar ovira preiskovanje in pregon. b. Nezadostno prijavljanje organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organom kazenskega pregona zaradi omejitev v javno-zasebnem sodelovanju ovira učinkovito preiskovanje in pregon.
3. Storilci kaznivih dejanj izkoriščajo vrzeli v preprečevanju goljufij .	a. Vrzeli v izmenjavi informacij v javno-zasebnem sodelovanju ovirajo preprečevanje. b. Storilci kaznivih dejanj izkoriščajo pomanjkanje ozaveščenosti žrtev.

Vzroki težav nakazujejo, da gre predvsem za **neuspešno ureditev**, pri čemer je trenutni zakonodajni okvir EU (okvirni sklep) postal delno zastarel, zlasti zaradi **tehnološkega razvoja**. Ocena je pokazala, da novejša zakonodaja te regulativne vrzeli ni zadostno zapolnila.

3.2. Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Posvetovanja:

Opravljenе so bile tri vrste dejavnosti posvetovanja: odprto javno posvetovanje, ciljno posvetovanje, ki ga je organizirala Evropska komisija, in ciljno posvetovanje, ki ga je organiziral zunanji izvajalec.

³⁵ Delovni dokument služb Komisije – ocena učinka predloga direktive o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, SWD(2017) 298.

1. Odprto javno posvetovanje

Evropska komisija je 1. marca 2017 začela odprto javno posvetovanje, katerega namen je bil zbrati povratne informacije širše javnosti v zvezi z opredelitvijo težave, ustreznostjo in učinkovitostjo trenutnega pravnega okvira na področju goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili ter možnostmi in njihove možne učinke za obravnavo obstoječih vprašanj. Posvetovanje se je končalo po 12 tednih, 24. maja 2017.

Na vprašalnike odprtega javnega posvetovanja je odgovorilo 33 strokovnjakov in 21 članov splošne javnosti. Štirje strokovnjaki so dodatno pisno prispevali. Med strokovnjaki so bili:

- zasebna podjetja (zasebni sektor);
- mednarodni ali nacionalni javni organi (organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organi kazenskega pregona, pravosodni organi in institucije ter organi EU);
- trgovinska, poslovna in poklicna združenja (npr. nacionalna bančna združenja);
- nevladne organizacije, platforme ali mreže;
- poklicne svetovalne službe, odvetniške pisarne, samozaposleni svetovalci.

2. Ciljno posvetovanje, ki ga je organizirala Evropska komisija

- Obsežna strokovna srečanja s predstavniki policije in pravosodnih organov iz vseh držav EU (po izboru držav članic) ter strokovnjaki iz zasebnega sektorja (finančne institucije, ponudniki plačilnih storitev, trgovci, kartične sheme);
- več srečanj s strokovnjaki in zainteresiranimi stranmi iz akademskih krogov, organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organov kazenskega pregona, panog virtualnih valut, predstavnikov potrošniških organizacij, predstavnikov zasebnih finančnih institucij in predstavnikov finančnih regulatorjev.

3. Ciljno posvetovanje, ki ga je organiziral zunanji izvajalec

Zunanji izvajalec je organiziral ciljna posvetovanja, ki so vključevala spletne raziskave in intervjuje. Uvodni rezultati so bili predstavljeni validacijski tematski skupini, ki je nato posredovala povratne informacije in preverila rezultate posvetovanja.

Skupno je bilo vključeno 125 zainteresiranih strani iz 25 držav članic.

Glavni rezultati:

- Razsežnost kaznivih dejanj:
stroški, povezani z goljufijami v zvezi z negotovinskimi plačili, so se na splošno zdeli visoki in naj bi se po pričakovanjih v prihodnjih letih povečevali. Zainteresirane strani iz vseh kategorij so težka količinsko opredeljevale pojavljanje kaznivega dejanja. Statistični podatki so redki in niso vedno dostopni. Nekatere od njih pa so prispevale konkretne primere, iz katerih bi se dalo sklepati o razširjenosti določenih vrst goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili.
- Kazenskoopravni okvir:
večina zainteresiranih strani je menila, da trenutni pravni okvir EU le delno ustreza trenutnim varnostnim potrebam, zlasti glede opredelitve plačilnih

instrumentov in kaznivih dejanj. Nekatere so potrdile, da bi bilo treba spremeniti nacionalne pravne okvire.

- Kazensko procesno pravo:

kljub obstoječemu pravnemu okviru se je zdajšnja raven sodelovanja med državami članicami pri preiskovanju in pregonu zdela le delno zadovoljiva. Podpora Europolu pri olajševanju čezmejnega sodelovanja je bila splošno priznana.

- Prijavljanje organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organom kazenskega pregona:

stališča glede prijavljanja organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organom kazenskega pregona so se razlikovala: nekateri so bili zadovoljni z zdajšnjo ravno prijavljanja, drugi pa so menili, da bi jo bilo treba izboljšati. Različne kategorije zainteresiranih strani so se strinjale, da morajo biti prihodnje možnosti politike glede prijavljanja uravnotežene z dejanskimi zmogljivostmi organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organov kazenskega pregona, da naknadno spremljajo primere.

- Javno-zasebno sodelovanje:

zainteresirane strani so menile, da je bilo sodelovanje med javnimi in zasebnimi subjekti na splošno koristno, in so se strinjale, da bi ga bilo treba spodbujati za boljše obravnavanje goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili, zlasti pri preprečevanju.

Večina zainteresiranih strani je menila, da bi bilo treba izboljšati javno-zasebno sodelovanje za boj proti goljufijam v zvezi z negotovinskimi plačili. Največ nezadovoljstva je bilo med predstavniki zasebnega sektorja. Kot glavne ovire za sodelovanje dojemajo na primer omejitve glede možnosti izmenjave informacij z organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organi kazenskega pregona in glede sorodnih orodij za omogočanje izmenjave.

Glede preiskovanja in pregona storilcev kaznivih dejanj se velika večina zainteresiranih strani strinja, da bi finančnim institucijam moralo biti dovoljeno, da lahko nekatere osebne podatke žrtve (npr. ime, bančni račun, naslov itd.) na lastno pobudo delijo z nacionalno policijo ali policijo druge države EU.

Kot oviro pri boju proti goljufijam v zvezi z negotovinskimi plačili je več zainteresiranih strani navedlo tudi slabo sodelovanje med zasebnimi in javnimi organi.

Zasebna podjetja, javni organi, trgovinska, podjetniška in poklicna združenja so menili, da zakonodaja, neusklajenost prednostnih nalog in pomanjkanje zaupanja skupaj s praktičnimi in organizacijskimi vprašanji ovirajo uspešno sodelovanje med javnimi organi in zasebnimi subjekti, kadar imajo akterji sedež v različnih državah EU. Zasebna podjetja in javni organi so kot oviro prav tako navedli pomanjkanje ustrezne tehnologije (npr. kanala za obveščanje).

- Pravice žrtev:

zainteresirane strani so poudarile pomen zaščite žrtev goljufij. Nekatere izmed njih so menile, da žrtve niso dovolj zaščitene, čeprav pozitivno ocenjujejo pobude za njihovo zaščito na ravni držav članic. Združenja žrtev so razvila dobre mehanizme sodelovanja z organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organi kazenskega pregona. Več zainteresiranih strani je menilo, da je treba bolje zaščititi žrtve proti kraji identitete, za katero so ocenjevali, da zadeva tako fizične kot pravne osebe. Zato bi morale biti žrtve zaščitene ne glede na njihovo pravno naravo.

3.3. Ocena učinka

V skladu s smernicami Komisije za boljše pravno urejanje³⁶ je Komisija opravila oceno učinka³⁷ za oceno potrebe po zakonodajnem predlogu.

Ocena učinka je bila 12. julija 2017 predložena v razpravo Odboru za regulativni nadzor. Odbor je priznal prizadevanja za količinsko opredeljevanje stroškov in koristi. Podal je pozitivno mnenje³⁸ in priporočil nadaljnje izboljševanje poročila v zvezi z naslednjimi vidiki:

1. poročilo ni zadostno pojasnilo okvira politike, vključno z razmerjem do obstoječih in predvidenih pravosodnih in vseevropskih mehanizmov sodelovanja ter njihovo komplementarnostjo;
2. cilj pobude v zvezi z rastjo se je zdel previsoko zastavljen.

Poročilo o oceni učinka je bilo revidirano ob upoštevanju priporočil odbora v njegovem pozitivnem mnenju.

Ukrepi so bili po evidentiranju možnih ukrepov politike za obravnavo vsake težave, ugotovljene v oceni, ter po analizi, katere ukrepe ohraniti in katere zavreči, razvrščeni po možnostih politike. Vsaka možnost politike je bila oblikovana za obravnavo vseh ugotovljenih težav. Različne obravnavane možnosti politike so bile kumulativne, tj. z višjo ravno zakonodajnega ukrepanja EU. Glede na to, da gre pri težavi v bistvu za **neuspešno ureditev**, je bilo pomembno določiti celoten obseg zakonodajnih orodij za določitev najsorazmernejšega odziva EU.

Različne obravnavane možnosti so bile:

- **možnost A:** izboljšati izvajanje zakonodaje EU in olajšati samourejanje za javno-zasebno sodelovanje;
- **možnost B:** uvesti nov zakonodajni okvir in olajšati samourejanje za javno-zasebno sodelovanje;
- **možnost C:** enako kot možnost B, vendar z določbami o spodbujanju prijavljanja za javno-zasebno sodelovanje namesto samourejanja ter novimi določbami o izboljšanju ozaveščenosti;

³⁶ Več informacij o smernicah za boljše pravno urejanje je na voljo [tukaj](#).

³⁷ Delovni dokument služb Komisije – ocena učinka predloga direktive o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, SWD(2017) 298.

³⁸ Odbor za regulativni nadzor Evropske komisije – mnenje o oceni učinka – boj proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, SEC(2017) 390.

- **možnost D:** enako kot možnost C, vendar z dodatnimi določbami glede sodne pristojnosti, s katerimi se dopolnjuje evropski preiskovalni nalog in pravila glede sodnih odredb.

Tako po kakovosti kot po stroških in koristih je bila **prednostna možnost C**.

Z vidika koristi bi prednostna možnost z doslednejšo uporabo pravil po vsej EU, boljšim čezmejnim sodelovanjem in okrepljenim javno-zasebnim sodelovanjem in izmenjavo informacij utrla pot uspešnejšemu in bolj učinkovitemu ukrepanju organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organov kazenskega pregona proti goljufijam v zvezi z negotovinskimi plačili. Pobuda bi z izboljšanjem varnosti prav tako krepila zaupanje v enotni digitalni trg.

Stroškovno so stroški oblikovanja in izvajanja nove pobude za države članice ocenjeni na približno 561 000 EUR (enkratni stroški). Stalni stroški izvajanja in izvrševanja za države članice so ocenjeni na približno 2 285 140 EUR letno (skupno za vse države članice).

Ker predlog ne določa obveznih pravil glede poročanja, ne bi smel povzročiti dodatnih stroškov za podjetja, vključno z MSP. Druge določbe, ki bi bile vključene v predlog, prav tako ne zadevajo MSP.

Na splošno naj bi bil kumulativni učinek predlaganih ukrepov na upravne in finančne stroške višji od zdajšnjih ravni, saj bi število primerov, ki bi jih bilo treba preiskati, obremenilo vire organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organov kazenskega pregona na tem področju, ki bi jih bilo treba okrepiti. Glavni razlogi za to so:

- verjetno je, da bodo širša opredelitev plačilnih sredstev in dodatna kazniva dejanja, ki jih je treba obravnavati (pripravljalna dejanja), povečali število primerov, za katere so pristojni policija in pravosodni organi;
- za okrepitev čezmejnega sodelovanja bi bili potrebni dodatni viri;
- obveznost držav članic, da zbirajo statistične podatke, bi povzročila dodatno upravno breme.

Na drugi strani bi vzpostavitev jasnega pravnega okvira za boj proti omogočevalnim dejavnikom goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili pomenila možnost za zgodnejše odkrivanje, pregon in sankcioniranje dejavnosti, povezanih z goljufijami. Čeprav izboljšanje javno-zasebnega sodelovanja z vidika virov pomeni strošek, pa se naložba v smislu učinkovitosti in uspešnosti ukrepov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj povrne takoj.

3.4. Ustreznost in poenostavitev ureditve

Z vidika kakovosti ta predlog na nekaj področjih pomeni potencialno poenostavitev, npr.:

- nadaljnje približevanje nacionalnih kazensko-pravnih okvirov (npr. s skupnimi opredelitvami in skupno najnižjo ravno najvišjih kazni) bi poenostavilo in olajšalo sodelovanje med nacionalnimi organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organi kazenskega pregona pri preiskovanju in pregonu v čezmejnih primerih;
- zlasti bi lahko dodatno poenostavil postopke in prakse za sodelovanje z jasnejšimi pravili o sodni pristojnosti, okrepljeno vlogo nacionalnih kontaktnih točk in izmenjavo podatkov ter informacij med nacionalnimi policijskimi organi in Europolom.

Količinsko potenciala za poenostavitev ni mogoče opredeliti zaradi pomanjkanja podatkov (in ker v nekaterih primerih ni mogoče ločeno ugotavljati učinkov okvirnega sklepa).

Na splošno je potencial te pobude glede ustreznosti ureditve zelo omejen:

1. Prvič, že okvirni sklep iz leta 2001 je razmeroma enostaven pravni akt z omejenim potencialom za dodatno poenostavitev.
2. Drugič, namen te pobude je z odpravo zdajšnjih vrzeli povečati varnost. To bi običajno bolj kot precejšnje prihranke zaradi poenostavitve čezmejnega sodelovanja pomenilo večje upravne stroške za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki trenutno niso zajeta.
3. Tretjič, namen pobude ni naložitev dodatnih pravnih obveznosti za podjetja in državljane. Od držav članic zahteva spodbujanje in olajševanje prijavljanja prek ustreznih kanalov (namesto obveznega prijavljanja) v skladu z drugimi instrumenti EU, kot je Direktiva 2011/93/EU o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji (člen 16(2)).

3.5. Temeljne pravice

Predlog vključuje določbe za prilagoditev pravnega okvira o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi novim in nastajajočim grožnjam ter urejanje oblik goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili, ki zdaj niso zajete.

Končni cilj teh ukrepov je zaščititi pravice žrtev in potencialnih žrtev. Vzpostavitev jasnega pravnega okvira za organe za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organe kazenskega pregona in pravosodne organe, da ukrepajo ob kriminalnih dejavnostih, ki neposredno vplivajo na osebne podatke žrtev, vključno z opredelitvijo pripravljalnih dejanj kot kaznivih, lahko pozitivno vpliva zlasti na zaščito pravice žrtev in potencialnih žrtev do zasebnosti ter pravico do varstva osebnih podatkov.

Hkrati vsi ukrepi iz tega predloga spoštujejo temeljne pravice in svoboščine, kot jih priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, in se morajo v skladu z njo izvajati. Za vsako omejevanje uresničevanja takih temeljnih pravic in svoboščin veljajo pogoji iz člena 52(1) Listine, in sicer v skladu z načelom sorazmernosti je tako omejevanje dovoljeno samo, če legitimni cilji dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali ščitijo pravice in svoboščine drugih. Omejitve morajo biti predpisane z zakonom in spoštovati bistvo pravic in svoboščin iz Listine.

V zvezi s tem so bile upoštevane različne temeljne pravice in svoboščine, zapisane v Listini, vključno s: pravico do svobode in varnosti; spoštovanjem zasebnega in družinskega življenja; svobodo izbire poklica in pravico do dela; svobodo gospodarske pobude; lastninsko pravico; pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča; domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe; načeloma zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni ter pravico, da se oseba za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat.

Zlasti ta predlog upošteva načelo, da morajo biti kazniva dejanja in kazni določene z zakonom in sorazmerne. Opredelitev kaznivih dejanj omejuje na tisto, kar je potrebno, da se omogoči učinkovit pregon dejanj, ki pomenijo posebno grožnjo za varnost, in ob upoštevanju narave kaznivega dejanja uvaja minimalna pravila glede ravni sankcij v skladu z načelom sorazmernosti.

Ta predlog je prav tako zasnovan tako, da zagotavlja obravnavanje podatkov oseb, osumljenih kaznivih dejanj iz te direktive, v skladu s temeljno pravico do varstva osebnih podatkov in obstoječo veljavno zakonodajo, tudi v okviru javno-zasebnega sodelovanja.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog neposredno ne vpliva na proračun EU.

5. DRUGI ELEMENTI

5.1. Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Komisija bo spremljala izvajanje direktive na podlagi informacij, ki jih bodo države članice zagotovile o sprejetih ukrepih za uveljavitev zakonov in drugih predpisov, potrebnih za uskladitev s to direktivo.

Komisija bo v dveh letih po roku za prenos te direktive Evropskemu parlamentu in Svetu predložila poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev s to direktivo.

Da bi zagotovila dovolj dolgo obdobje za oceno učinkov pobude po tem, ko se je začela v celoti izvajati v vseh državah članicah, bo Komisija opravila tudi oceno učinkov direktive šest let po roku za začetek izvajanja.

5.2. Obrazložitveni dokumenti

Obrazložitveni dokumenti o prenosu niso potrebni.

6. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

6.1. Povzetek predlaganih ukrepov

Čeprav ta predlog razveljavlja Okvirni sklep 2001/413/PNZ, posodablja večino njegovih zdajšnjih določb in je skladen z ugotovitvami ocenjevanja in ocene učinka (npr. glede prednostne možnosti).

Naslednja preglednica kaže ujemanje tega predloga z okvirnim sklepom ter navaja, kateri členi so novi in kateri so bili glede na okvirni sklep posodobljeni:

	DIREKTIVA		OKVIRNI SKLEP		Opombe	
	Člen	Uvodna izjava	Člen	Uvodna izjava		
I. Predmet urejanja in opredelitev pojmov	1. Predmet urejanja	1–6	Ni.	1–7	Novo	
	2. Opredelitev pojmov	7–8	1. Opredelitev pojmov	10	Posodobljeno	
II. Kazniva dejanja	3. Goljufiva uporaba plačilnih instrumentov	9	2. Kazniva dejanja, povezana s plačilnimi instrumenti	8–10		
	4. Pripravljalna kazniva dejanja za goljufivo uporabo plačilnih instrumentov					
	5. Kazniva dejanja, povezana z informacijskimi sistemi		3. Kazniva dejanja, povezana z računalniki			
	6. Orodja, ki se uporabljajo za storitev kaznivih dejanj		4. Kazniva dejanja, povezana s posebej prirejenimi napravami			
	7. Spodbujanje, pomoč, napeljevanje in poskus		5. Sodelovanje, napeljevanje in poskus			
	8. Kazni za fizične osebe	10–11	6. Kazni	9		
	9. Odgovornost pravnih oseb	Ni.	7. Odgovornost pravnih oseb	Ni.		
	10. Sankcije za pravne osebe		8. Sankcije za pravne osebe			
III. Sodna pristojnost in preiskovanje	11. Sodna pristojnost	12–14	9. Sodna pristojnost 10. Izročitev in sodni pregon	11		
	12. Učinkovite preiskave	15	Ni.	Ni.	Novo	
IV. Izmenjava informacij in prijavljanje kaznivih dejanj	13. Izmenjava informacij	16–18	11. Sodelovanje med državami članicami 12. Izmenjava informacij	11	Posodobljeno	
	14. Prijavljanje kaznivih dejanj	19	Ni.	Ni.	Novo	
V. Pomoč in podpora žrtvam ter preprečevanje	15. Pomoč in podpora žrtvam	20–22	Ni.			
	16. Preprečevanje	23	Ni.			
VI. Končne določbe	17. Spremljanje in statistika	24	Ni.			
	18. Nadomestitev okvirnega sklepa	25	Ni.			
	19. Prenos	Ni.	14. Izvajanje [14(1)]			Posodobljeno
	20. Ocena in poročanje		14. Izvajanje [14(2)]			
	21. Začetek veljavnosti		15. Začetek veljavnosti			
	Ni.	26–29	13. Ozemeljska veljavnost		Izbrisano	

Konkretno ta predlog:

- bolj vseobsegajoče in natančneje opredeljuje plačilne instrumente, s čimer vključi tudi nematerialne plačilne instrumente ter digitalne medije izmenjave;
- posest, prodajo, nabavo za uporabo, uvoz, distribucijo ali drugačno dajanje na voljo ukradenega ali na drug način nezakonito prisvojenega ponarejenega ali prenašenega plačilnega instrumenta, poleg uporabe takih instrumentov, opredeljuje kot samostojno kaznivo dejanje;
- širi obseg kaznivih dejanj, povezanih z informacijskimi sistemi, da se vključijo vse plačilne transakcije, vključno s transakcijami prek digitalnih medijev izmenjave;
- uvaja pravila glede višine kazni, pri čemer zlasti določa najnižjo raven najvišje zagrožene kazni;
- uvaja huda kazniva dejanja za:
- primere, kadar so kazniva dejanja storjena v okviru hudodelske združbe, kot je opredeljena v Okvirnem sklepu 2008/841/PNZ, ne glede na kazen, ki je zanje določena;
- primere, kadar kaznivo dejanje povzroči znatno skupno škodo ali storilec zagotovi znatno gospodarsko korist. Namen tega je obravnavati primere z velikim obsegom in nizkimi individualnimi izgubami, zlasti pri goljufijah brez prisotnosti kartice;
- pojasnjuje obseg sodne pristojnosti v zvezi s kaznivimi dejanji iz predloga, tako da se zagotovi sodna pristojnost držav članic v primerih, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno z uporabo informacijskega sistema, ki se nahaja na ozemlju države članice, čeprav se storilec lahko nahaja zunaj nje ali če se storilec nahaja na ozemlju države članice, informacijski sistem pa zunaj njega;
- pojasnjuje obseg sodne pristojnosti v zvezi s posledicami kaznivega dejanja, tako da se zagotovi, da države članice lahko uveljavljajo sodno pristojnost, če kaznivo dejanje povzroči škodo na njihovem ozemlju, vključno s škodo, ki je posledica kraje identitete osebe;
- uvaja ukrepe za izboljšanje sodelovanja kazenskega pravosodja po vsej Uniji s krepitvijo obstoječe strukture in uporabo operativnih kontaktnih točk;
- izboljšuje pogoje za žrtve in zasebne subjekte, da prijavijo kaznivo dejanje;
- obravnava potrebo po zagotavljanju statističnih podatkov o goljufijah in ponarejanju negotovinskih plačilnih sredstev, tako da državam članicam nalaga, da obvezno zagotovijo vzpostavitev ustreznega sistema za beleženje, pripravo in zagotavljanje statističnih podatkov o kaznivih dejanjih iz predlagane direktive;
- žrtvam zagotavlja dostop do informacij o njihovih pravicah in razpoložljivi pomoči in podpori, ne glede na to, ali se njihova država prebivališča razlikuje od države storilca goljufije ali države, v kateri potekajo kazenske preiskave.

6.2. Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Člen 1: Predmet urejanja – ta člen določa področje uporabe in namen predloga.

Člen 2: Opredelitev pojmov – v tem členu so opredeljeni pojmi, ki se uporabljajo v instrumentu. Člen 2 vključuje enako opredelitev virtualnih valut kot predlog Komisije za direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma ter Direktive 2009/101/ES³⁹. Če se ta opredelitev spremeni med postopkom sprejemanja prvega predloga, bi bilo treba ustrezno uskladiti opredelitev virtualnih valut v tem členu.

Člen 3: Goljufiva uporaba plačilnih instrumentov – ta člen navaja kazniva dejanja, povezana s kaznivim ravnanjem, ki neposredno in takoj pomeni goljufijo, in sicer goljufivo uporabo plačilnih instrumentov, vključno z ukradenimi in ponarejenimi instrumenti. Kazniva dejanja se nanašajo na vse plačilne instrumente, materialne ali nematerialne, zato zajemajo tudi goljufijo, storjeno z uporabo ukradenih ali prenašenih osebnih varnostnih elementov pri plačilih ali drugih zapisov, ki omogočajo vnos plačilnega naloga ali drugega denarnega transferja ali se jih za to lahko uporabi, vključno s transferji virtualne valute.

Člen 4: Pripravljalna kazniva dejanja za goljufivo uporabo plačilnih instrumentov – ta člen določa kazniva dejanja, povezana s kaznivim ravnanjem, ki so storjena pri pripravi goljufije, čeprav ne pomenijo takoj dejanske goljufije, ki povzroči izgubo premoženja. Vključuje krajo ali ponarejanje plačilnega instrumenta in različna dejanja pri trgovanju z ukradenimi ali ponarejenimi instrumenti. Vključujejo posest, distribucijo ali dajanje na voljo za uporabo na goljufiv način, vključno s primeri, v katerih se storilec zaveda možnosti goljufive uporabe (*dolus eventualis*). Kot člen 3 zajema vsa kazniva dejanja, ki vključujejo materialne ali nematerialne plačilne instrumente, in se zato uporablja tudi za ravnanje, kot sta trgovanje z ukradenimi osebnimi varnostnimi elementi („carding“) in zvačkanje⁴⁰.

Člen 5: Kazniva dejanja, povezana z informacijskimi sistemi – ta člen določa dejanja, povezana z informacijskimi sistemi, ki jih države članice opredelijo kot kazniva. Seznam vsebuje elemente, ki kazniva dejanja razločijo od nezakonitega poseganja v sistem ali nezakonitega poseganja v podatke v skladu z Direktivo 2013/40/EU, kot so transferji denarne vrednosti za pridobitev protipravne premoženjske koristi. Ta določba je vključena, da se kot kaznivo dejanje opredeli ravnanje, kot je vdor v računalnik ali napravo žrtve, da se promet žrtve preusmeri na lažno spletišče spletnega bančništva, s čimer se povzroči, da žrtev izvede plačilo na bančni račun, ki ga nadzoruje storilec (ali „denarne mule“) ⁴¹. Zajema tudi druge oblike kaznivih ravnanj, kot je farming⁴², ki informacijske sisteme izkoriščajo za pridobitev protipravne premoženjske koristi za storilca ali drugo osebo.

Člen 6: Orodja, ki se uporabljajo za storitev kaznivih dejanj – ta člen določa dejanja v zvezi z orodji, ki se uporabljajo za storitev kaznivih dejanj iz členov 4(a), 4(b) in člena 5 ter ki jih države članice opredelijo kot kazniva. Namen člena je kot kaznivo dejanje opredeliti naklepno

³⁹ [COM\(2016\) 450 final](#).

⁴⁰ Zvačkanje (phishing) je metoda, ki jo uporabljajo goljufi za dostopanje do dragocenih osebnih podatkov, kot so uporabniška imena in gesla. Najpogosteje se obsežnemu seznamu naslovnikov po e-pošti pošlje e-sporočilo, za katerega se zdi, da prihaja od dobro znanega in zaupanja vrednega podjetja. E-sporočilo lahko prejemnika preusmeri na lažno spletišče, na katerem se od njega zahtevajo osebni podatki.

⁴¹ Izraz „delovati kot denarna mula“ označuje osebo, ki premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem, prenaša med različnimi državami. Denarne mule premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem, prejmejo na svoj račun; nato so pozvane, naj jo dvignejo in denar nakažejo na drug račun, pogosto v drugi državi, pri tem pa nekaj denarja obdržijo zase (ActionFraudUK, 2017). Včasih vedo, da so sredstva premoženjska korist, pridobljena s kaznivim dejanjem; včasih so zavedene in verjamejo, da so sredstva poštenega izvora.

⁴² Farming je prevara, pri kateri zlonamerna koda, nameščena na osebni računalnik ali strežnik, uporabnike brez njihove vednosti ali privolitve preusmeri na goljufiva spletišča.

izdelavo, prodajo, nabavo za uporabo, uvoz, distribucijo ali drugo dajanje na voljo na primer naprav za posnemanje, ki se uporabljajo za krajo osebnih varnostnih elementov, in zlonamerne programske opreme ter lažnih spletišč, ki se uporabljajo za zvaabljanje. Ta člen večinoma temelji na členu 4 Okvirnega sklepa 2001/413/PNZ in členu 3(d)(i) Direktive 2014/62/EU o kazenskoopravni zaščiti eura in drugih valut pred ponarejanjem.

Člen 7: Spodbujanje, pomoč, napeljevanje in poskus – ta člen se uporablja za ravnanje v zvezi s kaznivimi dejanji iz členov 3 do 6 in od držav članic zahteva, da kot kazniva dejanja opredelijo vse oblike priprave in udeležbe. Kazenska odgovornost za poskus je vključena za kazniva dejanja iz členov 3 do 6.

Člen 8: Kazni za fizične osebe – za učinkovit boj proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi morajo biti kazni odvračilne v vseh državah članicah. V skladu z drugimi instrumenti EU za približevanje ravni kazenskih sankcij za kazniva dejanja ta člen določa, da bi morala biti najvišja kazen na podlagi nacionalnega prava najmanj tri leta zapora razen za kazniva dejanja iz člena 6, za katera bi morala biti najvišja kazen najmanj dve leti. Določa strožje kazni za huda kazniva dejanja, in sicer najvišjo kazen najmanj petih let, kadar kaznivo dejanje stori hudodelska združba, kot je opredeljena v Okvirnem sklepu Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu⁴³, ali kadar se kaznivo dejanje stori v velikem obsegu, s čimer povzroči veliko ali znatno škodo, kar zlasti vključuje primere z majhnim individualnim učinkom, a splošno škodo velikega obsega, ali kadar kaznivo dejanje povzroči skupno korist za storilca v višini najmanj 20 000 EUR.

Zdi se, da se kazniva dejanja iz členov 2 do 5 Okvirnega sklepa 2001/413/PNZ kaznujejo s posebnimi kaznimi v večini držav članic, za katere so bili na voljo podatki. Vendar približevanja na splošno ni: čeprav imajo vse države članice kazni, ki vključujejo odvzem prostosti (vsaj v hudih primerih), se višina kazni za isto ravnanje zelo razlikuje. Zato je odvračilni učinek v nekaterih državah članicah manjši kot v drugih.

Tudi razlike v ravni kazni lahko ovirajo pravosodno sodelovanje. Če ima država članica v kazenskem zakoniku nizke najnižje kazni, to lahko povzroči, da organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organi kazenskega pregona in pravosodni organi goljufije brez prisotnosti kartice preiskujejo in preganjajo z nizko prioriteto. To lahko ovira čezmejno sodelovanje v smislu pravočasne obravnave zaprosila, kadar druga država članica zaprosi za pomoč. Od takih razlik v ravni kazni bi lahko imeli največ koristi storilci najhujših kaznivih dejanj, tj. nadnacionalne organizirane kriminalne združbe z bazami delovanja v več državah članicah.

Člena 9 in 10: Odgovornost in sankcije za pravne osebe – ta člena se uporabljata za vsa kazniva dejanja iz členov 3 do 7. Od držav članic zahtevata, da zagotovijo odgovornost pravnih oseb, ne da bi bila izključena odgovornost fizičnih oseb, in uvedejo učinkovite, sorazmerne in odvračilne sankcije za pravne osebe. Člen 10 navaja primere sankcij.

Člen 11: Sodna pristojnost – ta člen na podlagi ozemeljskega in osebnega načela navaja položaje, v katerih morajo države članice uveljavljati sodno pristojnost za kazniva dejanja iz členov 3 do 7.

Vsebuje elemente iz člena 12 Direktive 2013/40/EU o napadih na informacijske sisteme. V primerih goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, ki potekajo prek spleta, je verjetno, da kaznivo dejanje sega na več sodnih pristojnosti: pogosto je storjeno z uporabo informacijskih sistemov zunaj ozemlja, na katerem se storilec fizično nahaja, in ima posledice v drugi državi, kjer se lahko prav tako nahajajo dokazi. Zato je namen člena 11

⁴³

[UL L 300, 11.11.2008, str. 42.](#)

zagotoviti, da ozemeljska sodna pristojnost zajema položaje, kadar se storilec in informacijski sistem, ki ga uporablja storilec za storitev kaznivega dejanja, nahajata na različnih ozemljih.

Ta člen vključuje nov element, ki obravnava potrebo po uveljavljanju sodne pristojnosti, če je škoda povzročena na območju druge sodne pristojnosti kot tiste, kjer je bilo ravnanje storjeno, vključno s škodo, ki je posledica kraje identitete osebe. Namen je zajeti položaje, ki niso obravnavani v Direktivi 2013/40/EU o napadih na informacijske sisteme in ki so skupni kaznivim dejanjem goljufije v zvezi z negotovinskimi plačili. Ti vključujejo primere, v katerih nobeno dejanje, povezano s kaznivim dejanjem (npr. kraja kartičnih osebnih varnostnih elementov, kloniranje kartice, nezakonit dvig z bankomata), ni bilo storjeno v državi članici, v kateri je nastala škoda (npr. v kateri ima žrtev bančni račun, s katerega je bil ukraden denar). V teh primerih žrtev incident najverjetneje prijavi organom države članice, v kateri je bila ugotovljena gospodarska izguba. Ta država članica mora biti sposobna izvajati svojo sodno pristojnost za zagotovitev učinkovite preiskave in pregona, kar služi kot izhodišče za preiskave, ki lahko vključujejo več držav članic in tretjih držav.

Člen 12: Učinkovite preiskave – namen tega člena je zagotoviti, da se preiskovalna orodja, ki jih za organizirani kriminal ali druge primere hudih kaznivih dejanj določa nacionalno pravo, vsaj v resnih primerih lahko uporabijo tudi v primerih goljufij in ponarejanja negotovinskih plačilnih sredstev. Namen tega člena je prav tako zagotoviti, da se po zakonitih sodnih odredbah informacije organom predložijo brez nepotrebnega odlašanja.

Člen 13: Izmenjava informacij – namen tega člena je spodbujanje boljše uporabe operativnih nacionalnih kontaktnih točk.

Člen 14: Prijavljanje kaznivih dejanj – namen tega člena je obravnavati potrebo, ugotovljeno v oceni učinka, po pogostejšem in lažjem prijavljanju. Z njim se želi zagotoviti razpoložljivost ustreznih kanalov za žrtve in zasebne subjekte, da prijavljajo kazniva dejanja, ter spodbuditi prijavljanje brez nepotrebnega odlašanja v skladu s podobno določbo v členu 16(2) Direktive 2011/93/EU o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji. Primeri ukrepov, ki jih je treba sprejeti, so navedeni v uvodni izjavi 19.

Člen 15: Pomoč in podpora žrtvam – ta člen od držav članic zahteva, da zagotovijo, da so žrtvam goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili ponujeni informacije in kanali za prijavo kaznivega dejanja ter svetovanje, kako se zaščititi pred negativnimi posledicami goljufij in oškodovanjem ugleda, ki ga povzročijo.

Ta člen zajema tako fizične kot pravne osebe, ki prav tako utrpijo posledice kaznivih dejanj, ki jih zajema ta predlog. Prav tako uvaja določbe, da se več posebnih pravic, vzpostavljenih za fizične osebe v skladu z Direktivo 2012/29/EU, razširi na pravne osebe.

Člen 16: Preprečevanje – ta člen obravnava potrebo po ozaveščanju, s čimer z informacijskimi kampanjami in kampanjami za ozaveščanje ter raziskovalnimi in izobraževalnimi programi zmanjšuje tveganje, da posameznik postane žrtev goljufije. V oceni učinka so se vrzeli v preprečevanju izkazale kot vzrok goljufij v zvezi z negotovinskimi plačili. Ta člen upošteva podoben pristop kot člen 23 (Preprečevanje) Direktive 2011/93/EU o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji.

Člen 17: Spremljanje in statistika – ta člen obravnava potrebo po zagotavljanju statističnih podatkov o goljufijah in ponarejanju negotovinskih plačilnih sredstev, pri čemer uvaja obveznost za države članice, da zagotovijo vzpostavitev ustreznega sistema za beleženje, pripravo in predložitev statističnih podatkov o kaznivih dejanjih iz predlagane direktive ter o spremljanju uspešnosti njihovih sistemov (ki zajema vse faze sodnih postopkov) v boju proti goljufijam v zvezi z negotovinskimi plačili. Upošteva podoben pristop kot člen 14 (Spremljanje in statistika) Direktive 2013/40/EU o napadih na informacijske sisteme in

člen 44 Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (četrta direktiva o preprečevanju pranja denarja). Namen predloga je prav tako obravnavati zdajšnjo omejeno razpoložljivost podatkov o goljufijah, kar bi bilo v pomoč pri ocenjevanju učinkovitosti nacionalnih sistemov v boju proti goljufijam v zvezi z negotovinskimi plačili.

Člen 18: Nadomestitev Okvirnega sklepa Sveta 2001/413/PNZ – ta člen nadomešča zdajšnje določbe na področju goljufij in ponarejanja negotovinskih plačilnih sredstev za države članice, ki sodelujejo pri tej direktivi.

Členi 19, 20 in 21 – ti členi vsebujejo dodatne določbe o prenosu v nacionalno zakonodajo s strani držav članic, oceni in poročanju s strani Komisije ter začetku veljavnosti direktive.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/413/PNZ**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 83(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi so grožnje varnosti, saj so vir dohodka za organizirani kriminal in zato omogočevalni dejavnik za druge kriminalne dejavnosti, kot so terorizem, nedovoljen promet s prepovedanimi drogami in trgovina z ljudmi.
- (2) Goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi so prav tako ovire za enotni digitalni trg, saj spodkopavajo zaupanje potrošnikov in povzročajo neposredne gospodarske izgube.
- (3) Okvirni sklep Sveta 2001/413/PNZ⁴⁴ je treba posodobiti in dopolniti z dodatnimi določbami o kaznivih dejanjih, kaznih in čezmejnem sodelovanju.
- (4) Znatne vrzeli in razlike v zakonih držav članic na področju goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi lahko ovirajo boj proti tej vrsti kaznivih dejanj ter drugim hudim in organiziranim kaznivim dejanjem, ki so z njo povezana in jih omogoča, ter lahko otežijo učinkovito policijsko in pravosodno sodelovanje na tem področju.
- (5) Goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi imajo znatne čezmejne posledice, ki jih krepi vse pogostejši digitalni element, kar poudarja potrebo po nadaljnjem ukrepanju za približevanje kazenske zakonodaje na tem področju.
- (6) V zadnjih letih ne raste eksponentno le digitalno gospodarstvo, ampak se močno širijo tudi inovacije na številnih področjih, vključno s plačilnimi tehnologijami. Nove plačilne tehnologije so povezane z uporabo novih vrst plačilnih instrumentov, kar sicer ustvarja nove priložnosti za potrošnike in podjetja, a jih tudi povečuje za goljufije. Zato mora ob tem tehnološkem razvoju pravni okvir ostati ustrezen in posodobljen.

⁴⁴

Okvirni sklep Sveta 2001/413/PNZ z dne 28. maja 2001 o boju proti goljufiji in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi (UL L 149, 2.6.2001, str. 1).

- (7) Skupne opredelitve na tem področju so pomembne za zagotovitev skladnega pristopa v državah članicah pri uporabi te direktive. Opredelitve morajo zajemati nove vrste plačilnih instrumentov, kot so elektronski denar in virtualne valute.
- (8) Namen tega, da kazensko pravo nudi zaščito predvsem plačilnim instrumentom, ki so opremljeni s posebno obliko zaščite pred posnemanjem ali zlorabo, je spodbujati upravljavce, da plačilnim instrumentom, ki jih izdajajo, zagotovijo take posebne oblike zaščite in pri tem plačilnemu instrumentu dodajo element preprečevanja.
- (9) Učinkoviti in uspešni kazenskopravni ukrepi so ključni, da se negotovinska plačilna sredstva zavarujejo pred goljufijami in ponarejanjem. Zlasti je skupen kazenskopravni pristop potreben glede elementov kaznivega dejanja, ki so glede na dejansko goljufivo uporabo plačilnih sredstev pripravljalni ali k njej prispevajo. Ravnanje, kot sta zbiranje in posest plačilnih instrumentov z namenom storitve goljufije, na primer z zabljanjem ali posnemanjem, ter njihovo razširjanje, na primer s prodajo podatkov s kreditne kartice na spletu, bi bilo zato treba obravnavati kot samostojno kaznivo dejanje, ne da bi bilo neposredno povezano z dejansko goljufivo uporabo plačilnih sredstev. Zato bi morale tako kaznivo ravnanje vključevati tudi okoliščine, pri katerih posest, nabava ali razširjanje ne vodijo nujno v goljufivo uporabo takih plačilnih instrumentov, če se storilec take možnosti zaveda (*dolus eventualis*). Ta direktiva ne sankcionira legitimne uporabe plačilnega instrumenta, vključno z zagotavljanjem inovativnih plačilnih storitev in v povezavi z njimi, kot so storitve, ki jih običajno razvijajo podjetja na področju finančne tehnologije.
- (10) Sankcije in kazni za goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne po vsej Uniji.
- (11) Primerno je določiti strožje kazni, kadar kaznivo dejanje stori hudodelska združba, kot je opredeljena v Okvirnem sklepu Sveta 2008/841/PNZ⁴⁵, ali kadar se kaznivo dejanje izvede v velikem obsegu, kar torej vključuje veliko ali znatno škodo za žrtve ali skupno korist za storilca v višini najmanj 20 000 EUR.
- (12) Pravila o sodni pristojnosti bi morala zagotoviti, da se kazniva dejanja iz te direktive preganjajo učinkovito. Na splošno kazniva dejanja najbolje obravnava kazenskopravni sistem države, v kateri so storjena. Države članice bi zato morale določiti, da so sodno pristojne za kazniva dejanja, storjena na njihovem ozemlju, kazniva dejanja, ki so jih storili njihovi državljani, in kazniva dejanja, ki na njihovem ozemlju povzročijo škodo.
- (13) Informacijski sistemi pomenijo izziv za tradicionalni koncept teritorialnosti, saj se načeloma lahko uporabljajo in krmilijo na daljavo od koder koli. Kadar se države članice izrečejo za sodno pristojne za kazniva dejanja, storjena na njihovem ozemlju, se zdi ustrezno oceniti obseg njihove sodne pristojnosti tudi za kazniva dejanja, storjena z uporabo informacijskih sistemov. Sodna pristojnost bi morala v takih primerih zajemati primere, kadar se informacijski sistem nahaja na ozemlju države članice, čeprav se storilec lahko nahaja zunaj njega, ter primere, kadar se storilec nahaja na ozemlju države članice, čeprav se informacijski sistem lahko nahaja zunaj njega.
- (14) Obravnavati je treba kompleksnost dodelitve sodne pristojnosti v zvezi s posledicami kaznivega dejanja na območju sodne pristojnosti, ki se razlikuje od območja sodne pristojnosti, na katerem je bilo kaznivo ravnanje storjeno. Sodna pristojnost bi tako

⁴⁵ Okvirni Sklep Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu (UL L 300, 11.11.2008, str. 42).

morala biti uveljavljena za kazniva dejanja ne glede na državljanstvo in fizično prisotnost storilcev, ampak glede na kakršno koli škodo, ki jo tako dejanje povzroči na ozemlju države članice.

- (15) Glede na potrebo po posebnih orodjih za učinkovito preiskovanje goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter njihovo relevantnost za učinkovito mednarodno sodelovanje med nacionalnimi organi bi morala biti preiskovalna orodja, ki se običajno uporabljajo za primere, ki vključujejo organizirani kriminal in druga huda kazniva dejanja, na voljo pristojnim organom v vseh državah članicah za preiskovanje takih kaznivih dejanj. Ob upoštevanju načela sorazmernosti bi morala uporaba teh orodij v skladu z nacionalnim pravom biti sorazmerna z naravo in težo preiskovanih kaznivih dejanj. Da preiščejo in preganjajo kazniva dejanja iz te direktive, bi poleg tega morali imeti organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in organi kazenskega pregona ter drugi pristojni organi pravočasen dostop do ustreznih informacij.
- (16) V številnih primerih so kriminalne dejavnosti podlaga za incidente, ki jih je treba prigrasiti zadevnim pristojnim nacionalnim organom v skladu z Direktivo (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁶. Lahko se posumi na kriminalno naravo takih incidentov, čeprav na začetku dokaz kaznivega dejanja ni dovolj jasen. V zvezi s tem bi bilo treba zadevne izvajalce bistvenih storitev in ponudnike digitalnih storitev spodbujati, naj poročila, ki se zahtevajo v skladu z Direktivo (EU) 2016/1148, posredujejo organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organom kazenskega pregona, da se oblikuje uspešen in celovit odziv ter olajša ugotavljanje storilcev in njihove odgovornosti za dejanja. Spodbujanje varnega, stabilnega in odpornejšega okolja zahteva sistematično prijavljanje incidentov, za katere se sumi, da so kriminalne narave, organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organom kazenskega pregona. Poleg tega bi morale biti, kadar je to ustrezno, skupine za odzivanje na incidente na področju računalniške varnosti, imenovane v skladu s členom 9 Direktive (EU) 2016/1148, kot se šteje za ustrezno na nacionalni ravni, vključene v preiskave organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organov kazenskega pregona z namenom zagotavljanja informacij in strokovnega znanja o informacijskih sistemih.
- (17) Večji varnostni incidenti, kot so opredeljeni v členu 96 Direktive (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁷ so lahko kriminalnega izvora. Kadar je to ustrezno, bi morali biti ponudniki plačilnih storitev spodbujeni, da organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organom kazenskega pregona posredujejo poročila, ki jih morajo pristojnemu organu v domači državi članici posredovati v skladu z Direktivo (EU) 2015/2366.
- (18) Na ravni Unije obstajajo številni instrumenti in mehanizmi, ki nacionalnim organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organom kazenskega pregona omogočajo izmenjavo informacij za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj. Za lažje in hitrejše sodelovanje med nacionalnimi organi za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organi kazenskega pregona in zagotovitev, da so navedeni instrumenti in mehanizmi uporabljeni v polni meri, bi morala ta direktiva

⁴⁶ Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (UL L 194, 19.7.2016, str. 1).

⁴⁷ Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35).

krepi pomen operativnih kontaktnih točk, ki jih je uvedel Okvirni sklep Sveta 2001/413/PNZ. Države članice se lahko odločijo za uporabo obstoječe mreže operativnih kontaktnih točk, kot je tista iz Direktive 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁸. Zagotavljati bi morale učinkovito pomoč, na primer pri lažji izmenjavi ustreznih informacij, in tehnično svetovanje ali pravne informacije. Da se zagotovi nemoteno delovanje mreže, bi morala vsaka kontaktna točka imeti zmožnost hitre komunikacije s kontaktno točko druge države članice. Glede na znatne čezmejne posledice tovrstnih kaznivih dejanj in zlasti nestanovitnost elektronskih dokazov bi države članice morale biti sposobne hitro obravnavati nujna zaprosila te mreže kontaktnih točk in zagotoviti povratne informacije v osmih urah.

- (19) Prijavljanje kaznivih dejanj javnim organom brez nepotrebnega odlašanja je zelo pomembno pri boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, saj je pogosto začetna točka kazenskih preiskav. Sprejeti bi bilo treba ukrepe za spodbujanje prijavljanja organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ter organom kazenskega pregona in pravosodnim organom s strani fizičnih in pravnih oseb, zlasti finančnih institucij. Ti ukrepi lahko temeljijo na različnih vrstah ukrepov, vključno z zakonodajnimi, kot so obveznosti prijavljanja domnevnih goljufij, ali nezakonodajnimi, kot so vzpostavljanje ali podpiranje organizacij ali mehanizmov za spodbujanje izmenjave informacij ali ozaveščanje. Vsak tak ukrep, ki vključuje obdelavo osebnih podatkov fizičnih oseb, bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁹. Zlasti posredovanje informacij o preprečevanju kaznivih dejanj, povezanih z goljufijami in ponarejanjem v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, in boju proti njim bi moralo izpolnjevati zahteve iz Uredbe (EU) 2016/679, predvsem glede zakonitih razlogov za obdelavo.
- (20) Goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi lahko njihovim žrtvam povzročijo hude gospodarske in negospodarske posledice. Kadar take goljufije vključujejo krajo identitete, imajo zaradi oškodovanja ugleda in hude čustvene škode pogosto še hujše posledice. Države članice bi morale sprejeti ukrepe za pomoč, podporo in zaščito, katerih namen je ublažiti te posledice.
- (21) Fizične osebe, ki so žrtve goljufij v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi, imajo pravice, podeljene v skladu z Direktivo 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁰. Države članice bi morale sprejeti ukrepe za pomoč in podporo takim žrtvam, ki temeljijo na ukrepih, ki jih zahteva Direktiva 2012/29/EU, vendar se bolj neposredno odzivajo na posebne potrebe žrtev goljufij, povezanih s krajo identitete. Taki ukrepi bi morali zlasti vključevati specializirano psihološko podporo in svetovanje o finančnih, praktičnih in pravnih zadevah ter pomoč pri prejemanju razpoložljive odškodnine. Posebne informacije in svetovanje glede zaščite pred negativnimi posledicami takih kaznivih dejanj bi bilo treba ponuditi tudi pravnim osebam.

⁴⁸ Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. avgusta 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2005/222/PNZ (UL L 218, 14.8.2013, str. 8).

⁴⁹ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁵⁰ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

- (22) Ta direktiva bi morala pravnim osebam zagotavljati pravico do dostopa do informacij o postopkih za vložitev pritožb. Ta pravica je potrebna zlasti za mala in srednja podjetja⁵¹ in bi morala prispevati k vzpostavitvi prijaznejšega poslovnega okolja za mala in srednja podjetja. Fizične osebe že koristijo to pravico v skladu z Direktivo 2012/29/EU.
- (23) Države članice bi morale vzpostaviti ali okrepiti politike za preprečevanje goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter ukrepe za zmanjšanje nevarnosti postati žrtev takih kaznivih dejanj, in sicer z informacijskimi kampanjami in kampanjami za ozaveščanje ter raziskovalnimi in izobraževalnimi programi.
- (24) Zbrati je treba primerljive podatke o kaznivih dejanjih, določenih v tej direktivi. Ustrezne podatke bi bilo treba dati na voljo pristojnim specializiranim agencijam in organom Unije, kot je Europol, v skladu z njihovimi nalogami in potrebami po informacijah. Cilj bi moral biti pridobiti celovitejšo sliko o težavi goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o vprašanjih, povezanih z varnostjo plačil na ravni Unije, in tako prispevati k oblikovanju učinkovitejšega odziva. Države članice bi morale v celoti izkoristiti mandat in zmogljivost Europa, da zagotavlja pomoč in podporo zadevnim preiskavam, tako da posredujejo informacije o načinu delovanja storilcev Europolu za namen opravljanja strateških analiz in ocen ogroženosti glede goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi v skladu z Uredbo (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta⁵². Zagotavljanje informacij lahko pripomore k boljšemu razumevanju zdajšnjih in prihodnjih groženj ter Svetu in Komisiji pomaga pri določitvi strateških in operativnih prednostnih nalog Unije za boj proti kriminalu ter pri načinu izvajanja navedenih prednostnih nalog.
- (25) Namen te direktive je spremeniti in razširiti določbe Okvirnega sklepa Sveta 2001/413/PNZ. Ker so potrebne spremembe vsebinske in jih je veliko, bi bilo treba za tiste države članice, ki jih zavezuje ta direktiva, Okvirni sklep 2001/413/PNZ zaradi jasnosti v celoti nadomestiti.
- (26) V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, sta obe državi članici podali uradno obvestilo, da želita sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive.

ALI

- (26) V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, je Združeno kraljestvo [s pismom z dne ...] podalo uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive.

ALI

- (26) V skladu s členom 3 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in

⁵¹ Priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

⁵² Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ (UL L 135, 24.5.2016, str. 53).

Pogodbi o delovanju Evropske unije, je Irska [s pismom z dne ...] podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive.

IN/ALI

- (26) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola ti dve državi članici ne sodelujeta pri sprejetju te direktive, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njiju ne uporablja.

ALI

- (26) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

ALI

- (26) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Združeno kraljestvo ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njem ne uporablja.
- (27) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanj ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (28) Ker ciljev te direktive, in sicer zagotoviti, da so za goljufije in ponarejanje v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi predpisane učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazenske sankcije, ter izboljšati in spodbujati čezmejno sodelovanje med pristojnimi organi in sodelovanje med fizičnimi ter pravnimi osebami in pristojnimi organi, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (29) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, vključno s pravico do svobode in varnosti, spoštovanjem zasebnega in družinskega življenja, varstvom osebnih podatkov, svobodo gospodarske pobude, lastninsko pravico, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča, domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe, načeloma zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni, pa tudi pravico, da se oseba za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat. Namen te direktive je zagotovitev popolnega spoštovanja navedenih pravic in načel ter bi jo bilo treba temu ustrezno izvajati –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I: PREDMET UREJANJA IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju goljufij in ponarejanja v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „plačilni instrument“ pomeni zaščiteno napravo, predmet ali zapis, ki ni zakonito plačilno sredstvo in ki posamično ali s postopkom ali več postopki imetniku ali uporabniku omogoča prenos denarja ali denarne vrednosti ali odreditev plačilnega naloga, vključno z digitalnimi mediji izmenjave;
- (b) „zaščiten naprava, predmet ali zapis“ pomeni napravo, predmet ali zapis, zaščiten proti posnemanju ali goljufivi uporabi, na primer z zasnovo, kodiranjem ali podpisom;
- (c) „plačilni nalog“ pomeni plačilni nalog, kot je opredeljen v točki 13 člena 4 Direktive (EU) 2015/2366;
- (d) „digitalni medij izmenjave“ pomeni kakršen koli elektronski denar, kot je opredeljen v točki 2 člena 2 Direktive 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵³, in virtualne valute;
- (e) „virtualne valute“ pomeni digitalno obliko vrednosti, ki je ne izda niti centralna banka niti javni organ in ki ni nujno vezana na papirno valuto, ampak jo fizične in pravne osebe sprejemajo kot plačilno sredstvo, in ki se lahko elektronsko prenaša, shranjuje in izmenjuje;
- (f) „plačilna storitev“ pomeni plačilno storitev, kot je opredeljena v točki 3 člena 4 Direktive (EU) 2015/2366;
- (g) „uporabnik plačilnih storitev“ pomeni uporabnika plačilnih storitev, kot je opredeljen v točki 10 člena 4 Direktive (EU) 2015/2366;
- (h) „plačilni račun“ pomeni plačilni račun, kot je opredeljen v točki 12 člena 4 Direktive (EU) 2015/2366;
- (i) „plačilna transakcija“ pomeni plačilno transakcijo, kot je opredeljena v točki 5 člena 4 Direktive (EU) 2015/2366;
- (j) „plačnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je imetnik plačilnega računa in odobri plačilni nalog v breme navedenega plačilnega računa, ali, če plačilni račun ne obstaja, fizično ali pravno osebo, ki izda plačilni nalog ali prenese virtualno valuto;

⁵³

Direktiva 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10.10.2009, str. 7).

- (k) „prejemnik plačila“ pomeni prejemnika plačila, kot je opredeljen v točki 9 člena 4 Direktive (EU) 2015/2366;
- (l) „informacijski sistem“ pomeni informacijski sistem, kot je opredeljen v točki (a) člena 2 Direktive 2013/40/EU;
- (m) „računalniški podatki“ pomeni računalniške podatke, kot so opredeljeni v točki (b) člena 2 Direktive 2013/40/EU.

NASLOV II: KRŠITVE

Člen 3

Goljufiva uporaba plačilnih instrumentov

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se v primeru naklepne ravnanja kot kazniva dejanja kaznujejo:

- (a) goljufiva uporaba ukradenega ali na drugačen način nezakonito prisvojenega plačilnega instrumenta;
- (b) goljufiva uporaba ponarejenega ali prenarejenega plačilnega instrumenta.

Člen 4

Pripravljalna kazniva dejanja za goljufivo uporabo plačilnih instrumentov

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se v primeru naklepne ravnanja kot kazniva dejanja kaznujejo:

- (a) tatvina ali druga nezakonita prisvojitve plačilnega instrumenta;
- (b) ponarejanje ali prenarejanje plačilnega instrumenta, da bi se ga uporabilo na goljufiv način;
- (c) posest, nabava za uporabo, uvoz, izvoz, prodaja, prevoz, distribucija ali drugo dajanje na voljo ukradenega ali drugače nezakonito prisvojenega plačilnega instrumenta ali ponarejenega ali prenarejenega plačilnega instrumenta, da bi se ga uporabilo na goljufiv način.

Člen 5

Kazniva dejanja, povezana z informacijskimi sistemi

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se opravljanje ali povzročanje prenosa denarja, denarne vrednosti ali virtualnih valut za pridobitev protipravne premoženjske koristi za storilca ali tretjo osebo kaznuje kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno z:

- (a) oviranjem ali motenjem delovanja informacijskega sistema;
- (b) vnosom, spremembo, izbrisom, posredovanjem ali preprečevanjem računalniških podatkov.

Člen 6

Orodja, ki se uporabljajo za storitev kaznivih dejanj

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se v primeru naklepne ravnanja z goljufivim namenom izdelava, nabava za uporabo, uvoz, izvoz, prodaja, prevoz, distribucija ali drugo dajanje na voljo naprave ali instrumenta, računalniških podatkov ali katerega koli drugega sredstva, posebej zasnovanega ali prilagojenega za namen storitve katerega koli kaznivega dejanja iz člena 4(a) in (b) ali člena 5, kaznuje kot kaznivo dejanje.

Člen 7

Spodbujanje, pomoč, napeljevanje in poskus

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se spodbujanje h kaznivemu dejanju iz členov 3 do 6 ali pomoč pri njem in napeljevanje k njemu kaznuje kot kaznivo dejanje.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se poskus storitve kaznivega dejanja iz členov 3 do 6 kaznuje kot kaznivo dejanje.

Člen 8

Kazni za fizične osebe

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se kazniva dejanja iz členov 3 do 7 kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi sankcijami.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je za kazniva dejanja iz členov 3, 4 in 5 najvišja zagrožena zaporna kazen najmanj treh let.
3. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je za kazniva dejanja iz člena 6 najvišja zagrožena zaporna kazen najmanj dveh let.
4. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da je za kazniva dejanja iz členov 3, 4 in 5 najvišja zagrožena zaporna kazen najmanj petih let, če:
 - (a) so storjena v okviru hudodelske združbe, kot je opredeljena v Okvirnem sklepu 2008/841/PNZ, ne glede na višino kazni iz navedenega sklepa;
 - (b) vključujejo veliko ali znatno škodo ali skupno korist v višini najmanj 20 000 EUR.

Člen 9

Odgovornost pravnih oseb

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo odgovornost pravnih oseb za dejanja iz členov 3 do 7, ki jih je v njihovo korist samostojno ali kot član organa pravne osebe storila katera koli oseba na vodilnem položaju te pravne osebe, ki temelji na:
 - (a) pooblastilu za zastopanje pravne osebe;
 - (b) pooblastilu za odločanje v imenu pravne osebe;
 - (c) pooblastilu za izvajanje nadzora znotraj pravne osebe.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo odgovornost pravnih oseb, če je oseba iz odstavka 1 s pomanjkljivim nadzorom ali kontrolo

omogočila, da je oseba, ki je podrejena tej pravni osebi, v njeno korist storila katero koli kaznivo dejanje iz členov 3 do 7.

3. Odgovornost pravnih oseb iz odstavkov 1 in 2 ne izključuje kazenskih postopkov proti fizičnim osebam, ki so storilci, napeljevalci ali sotorilci katerega koli kaznivega dejanja iz členov 3 do 7.

Člen 10

Sankcije za pravne osebe

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pravna oseba, spoznana za odgovorno na podlagi člena 9(1), kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi sankcijami, ki vključujejo kazenske ali nekazenske denarne kazni, lahko pa tudi druge sankcije, kot so:

- (a) odvzem pravice do javnih ugodnosti ali pomoči;
- (b) začasna ali stalna prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti;
- (c) uvedba sodnega nadzora;
- (d) prenehanje pravne osebe na podlagi sodne odločbe;
- (e) začasno ali trajno zaprtje poslovnih subjektov, ki so bili uporabljeni za storitev kaznivega dejanja.

NASLOV III: SODNA PRISTOJNOST IN PREISKOVANJE

Člen 11

Sodna pristojnost

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, da vzpostavi svojo sodno pristojnost za kazniva dejanja iz členov 3 do 7, kadar:
 - (a) je kaznivo dejanje v celoti ali deloma storjeno na njenem ozemlju;
 - (b) je storilec njen državljan;
 - (c) kaznivo dejanje povzroči škodo na njenem ozemlju, vključno s škodo, ki je posledica kraje identitete osebe.
2. Pri ugotavljanju sodne pristojnosti v skladu s točko (a) odstavka 1 država članica zagotovi, da ima sodno pristojnost, kadar:
 - (a) storilec stori kaznivo dejanje, ko je fizično prisoten na njenem ozemlju, ne glede na to, ali je kaznivo dejanje storjeno z uporabo računalnika ali informacijskega sistema na njenem ozemlju;
 - (b) gre za kaznivo dejanje z uporabo računalnika ali informacijskega sistema na njenem ozemlju, ne glede na to, ali storilec stori kaznivo dejanje, ko je fizično prisoten na njenem ozemlju.
3. Država članica obvesti Komisijo, če se odloči, da bo uveljavila sodno pristojnost za kaznivo dejanje iz členov 3 do 7, storjeno zunaj njenega ozemlja, tudi kadar:
 - (a) ima storilec običajno prebivališče na njenem ozemlju;
 - (b) je kaznivo dejanje storjeno v korist pravne osebe s sedežem na njenem ozemlju;

- (c) je kaznivo dejanje storjeno zoper njenega državljana ali osebo z običajnim prebivališčem na njenem ozemlju.

Člen 12
Učinkovite preiskave

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so osebam, enotam ali službam, pristojnim za preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz členov 3 do 7, na voljo učinkovita preiskovalna orodja, na primer takšna, ki se uporabljajo v primerih organiziranega kriminala ali v drugih primerih hudih kaznivih dejanj.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da, kadar nacionalno pravo fizičnim in pravnim osebam nalaga predložitev informacij v zvezi s kaznivimi dejanji iz členov 3 do 7, take informacije brez nepotrebne odlašanja prejmejo organi, ki preiskujejo ali preganjajo navedena kazniva dejanja.

**NASLOV IV: IZMENJAVA INFORMACIJ IN PRIJAVLJANJE
KAZNIVIH DEJANJ**

Člen 13
Izmenjava informacij

1. Za namene izmenjave informacij o kaznivih dejanjih iz členov 3 do 7 države članice zagotovijo, da imajo operativno nacionalno kontaktno točko, ki je na voljo 24 ur na dan in vse dni v tednu. Države članice tudi zagotovijo, da imajo vzpostavljene postopke, tako da se lahko zaprosila za nujno pomoč obravnavajo takoj in da nanje pristojni organ odgovori v osmih urah po prejemu, pri čemer navede najmanj, ali bo na zaprosilo za pomoč odgovoril, ter obliko in predvideni čas takega odgovora. Države članice se lahko odločijo za uporabo obstoječih mrež operativnih kontaktnih točk.
2. Države članice obvestijo Komisijo, Europol in Eurojust o svojih imenovanih kontaktnih točkah iz odstavka 1. Komisija te informacije posreduje drugim državam članicam.

Člen 14
Prijavljanje kaznivih dejanj

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da so na voljo ustrezni kanali za prijavo, ki omogočajo prijavo kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in organom kazenskega pregona ter drugim pristojnim nacionalnim organom brez nepotrebne odlašanja.
2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi finančne institucije in druge pravne osebe, delujoče na njihovem ozemlju, spodbudijo k prijavljanju domnevnih goljufij brez nepotrebne odlašanja organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in organom kazenskega pregona ter drugim pristojnim organom za namene odkrivanja, preprečevanja, preiskovanja ali pregona kaznivih dejanj iz členov 3 do 7.

NASLOV V: POMOČ ŽRTVAM IN PREPREČEVANJE

Člen 15

Pomoč in podpora žrtvam

1. Države članice zagotovijo, da se fizičnim in pravnim osebam, ki jim je bila povzročena škoda zaradi kaznivih dejanj iz členov 3 do 7, storjenih z zlorabo osebnih podatkov, ponudijo posebne informacije in svetovanje o tem, kako se zaščititi pred negativnimi posledicami kaznivih dejanj, kot je oškodovanje ugleda.
2. Države članice zagotovijo, da se pravnim osebam, ki so žrtve kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 te direktive, brez nepotrebnega odlašanja po prvem stiku s pristojnim organom ponudijo informacije o:
 - (a) postopkih glede prijave v zvezi s kaznivim dejanjem in njihovi vlogi v zvezi s takimi postopki;
 - (b) razpoložljivih postopkih za vložitev pritožb, kadar pristojni organ ne spoštuje njihovih pravic v okviru kazenskega postopka;
 - (c) kontaktnih podatkih za obveščanje o njihovi zadevi.

Člen 16

Preprečevanje

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, tudi prek spleta, kot so informacijske kampanje in kampanje za ozaveščanje ter raziskovalni in izobraževalni programi, kadar je ustrezno v sodelovanju z zainteresiranimi stranmi, namenjene zmanjšanju goljufij na splošno, boljši ozaveščenosti in zmanjšanju tveganja postati žrtev goljufije.

NASLOV VI: KONČNE DOLOČBE

Člen 17

Spremljanje in statistika

1. Komisija najpozneje do [3 mesece po začetku veljavnosti te direktive] oblikuje podroben program za spremljanje učinkov, rezultatov in vplivov te direktive. Program za spremljanje določa načine in časovne intervale, s katerimi se zbirajo podatki in druga potrebna dokazila. Določa ukrepe, ki jih sprejmejo Komisija in države članice za zbiranje, izmenjavo in analizo podatkov ter drugih dokazil.
2. Države članice zagotovijo, da je vzpostavljen sistem za beleženje, pripravo in predložitev statističnih podatkov, s katerimi se merijo faza prijavljanja, preiskovalna in pravosodna faza v zvezi s kaznivimi dejanji iz členov 3 do 7.
3. Statistični podatki iz odstavka 2 zajemajo najmanj število kaznivih dejanj iz členov 3 do 7, prijavljenih državam članicam, število preiskanih primerov, število oseb, ki so bile zaradi kaznivih dejanj iz členov 3 do 7 preganjane in obsojene, ter podatke o delovanju faze prijavljanja, preiskovalne in pravosodne faze v zvezi s temi kaznivimi dejanji.

4. Države članice podatke, zbrane na podlagi odstavkov 1, 2 in 3, letno pošljejo Komisiji. Komisija zagotovi, da se zbirni pregled teh statističnih poročil objavi vsako leto in predloži pristojnim specializiranim agencijam in organom Unije.

Člen 18

Nadomestitev Okvirnega sklepa 2001/413/PNZ

Okvirni sklep 2001/413/PNZ se nadomesti za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, brez poseganja v obveznosti držav članic glede roka za prenos navedenega okvirnega sklepa v nacionalno pravo.

Za države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, se sklicevanja na Okvirni sklep 2001/413/PNZ štejejo za sklicevanja na to direktivo.

Člen 19

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do [24 mesecev po začetku veljavnosti]. O tem takoj obvestijo Komisijo.
2. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
3. Države članice sporočijo Komisiji besedilo ukrepov, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 20

Ocena in poročanje

1. Komisija do [48 mesecev po začetku veljavnosti] Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev s to direktivo. Države članice zagotovijo Komisiji vse potrebne informacije za pripravo poročila.
2. Komisija do [96 mesecev po začetku veljavnosti] izvede oceno te direktive o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu.

Člen 21

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik